

JOANNA NAWÓJ-POŁOCZAŃSKA

ORCID: 0000-0003-3248-8189

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

E-mail: joanna.nawoj-poloczanska@amu.edu.pl

AGNIESZKA SKOWROŃSKA-PUĆKA

ORCID: 0000-0001-8261-7116

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

E-mail: a.pucka@amu.edu.pl

SPRAWOZDANIE Z VI OGÓLNOPOLSKIEJ
KONFERENCJI NAUKOWEJ: *WIELOWYMIAROWOŚĆ POMOCY,
WSPARCIA SPOŁECZNEGO I PORADNICTWA.*
PERSPEKTYWA INTERDYSCYPLINARNA, 3–4.04.2025, POZNAŃ

W dniach 3 i 4 kwietnia 2025 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna*. Organizowane przez Zakład Poradnictwa Społecznego WSE UAM wydarzenie było szóstą edycją cyklicznego przedsięwzięcia naukowego, zapoczątkowanego w 2010 roku. W dotychczasowych edycjach poruszano kolejno zagadnienia: diachronicznego charakteru działań pomocowych, adresatów i odbiorców wsparcia, strategii i metod pomagania, relacji między pomagającymi a wspomaganyymi oraz relacji między teorią a praktyką w procesach wspierania jednostki w życiu osobistym, edukacji i pracy.

Tegoroczna edycja została poświęcona wielowymiarowej refleksji nad współczesnymi wyzwaniami pomocy, wsparcia i poradnictwa w kontekście dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Konferencja została zorganizowana we współpracy z Sekcją Poradnictwa Pedagogicznego Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i objęta patronatami honorowymi Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, UNITWIN UNESCO Network – Life Designing Interventions, Kuratora Miasta Poznania oraz International Coaching Federation. Komitet Naukowy konferencji tworzyło znamienite grono wybitnych pedagogów, reprezentujących

większość znaczących ośrodków naukowych w kraju: przewodnicząca Komitetu Naukowego prof. dr hab. Magdalena Piorunek (UAM, Poznań), wiceprzewodnicząca Komitetu Naukowego dr hab. Joanna Kozielska, prof. UAM (UAM, Poznań), prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, dr h.c. (UAM, Poznań), prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak (US, Szczecin), prof. dr hab. Wioleta Danilewicz (UwB, Białystok), prof. dr hab. Ewa Jarosz (UŚ, Katowice), prof. dr hab. Anna Kanios (UMCS, Lublin), prof. dr hab. Barbara Kromolicka (US, Szczecin), prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, dr h.c. multi (APS, Warszawa), prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak (UW, Warszawa), prof. dr hab. Bożena Matyjas (UJK, Kielce), prof. dr hab. Inetta Nowosad (UZ, Zielona Góra), prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur (UŚ, Katowice), prof. dr hab. Andrzej Radziewicz-Winnicki (UŚ, Katowice; UZ, Zielona Góra), prof. dr hab. Ewa Syrek (UŚ, Katowice), prof. dr hab. Alina Szczurek-Boruta (UŚ, Katowice), prof. dr hab. Zdzisław Wołk (UZ, Zielona Góra), dr hab. Alicja Czerkawska, prof. UD DSW (UD DSW, Wrocław), dr hab. Paulina Forma, prof. UJK (UJK, Kielce), dr hab. Beata Jakimiuk, prof. KUL (KUL, Lublin), dr hab. Ewa Kantowicz, prof. UWM (UWM, Olsztyn), dr hab. Andrzej Ładyżyński, prof. UWŕ (UWŕ, Wrocław), dr hab. Anna Michalska, prof. UAM (UAM, Poznań), dr hab. Monika Oliwa-Ciesielska, prof. UAM (UAM, Poznań), dr hab. Joanna Ostouch-Kamińska, prof. UWM (UWM, Olsztyn), dr hab. Katarzyna Segiet, prof. UAM (UAM, Poznań), dr hab. Waldemar Segiet, prof. UAM (UAM, Poznań), dr hab. Elżbieta Siarkiewicz, prof. UD DSW (UD DSW, Wrocław), dr hab. Barbara Skałbania, prof. UK (UK, Warszawa), dr hab. Mariola Wojciechowska, prof. UJK (UJK, Kielce), dr hab. Bożena Wojtasik, prof. WSKZ (WSKZ, Wrocław).

Komitet Organizacyjny konferencji stanowił zespół w składzie: prof. dr hab. Magdalena Piorunek – przewodnicząca, dr hab. Joanna Kozielska, prof. UAM – wiceprzewodnicząca, dr Agnieszka Skowrońska-Pućka – sekretarz, dr Joanna Nawój-Połoczańska – sekretarz, dr Żaneta Garbacik – sekretarz. Wsparcie informacyjno-techniczne zapewnił mgr Mikołaj Czajkowski.

Wydarzenie stanowiło przestrzeń wymiany myśli i doświadczeń teoretyków oraz praktyków reprezentujących różne dyscypliny: pedagogikę, psychologię, socjologię, politologię, filozofię, nauki prawne i medyczne. Rozważania dotyczyły zarówno podstaw teoretycznych, jak i praktycznych aspektów świadczenia pomocy, wsparcia i poradnictwa w różnych środowiskach życia jednostki i grup społecznych. Współczesne działania pomocowe realizowane są dziś w odniesieniu do wielu wymiarów funkcjonowania człowieka – zarówno przez instytucje systemowe, jak i oddolne inicjatywy społeczne – przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i technik pracy. Różnorodność ta znajduje odzwierciedlenie w interdyscyplinarnej refleksji naukowej, obejmującej perspektywy badawcze od pedagogiki i psychologii, przez socjologię i politologię, aż po nauki prawne i ekonomiczne.

Centralne pytania konferencji dotyczyły skuteczności i systemowości działań pomocowych, warunków podejmowania efektywnego wsparcia oraz kompetencji i postaw odpowiadających na wyzwania XXI wieku. Wydarzenie sprzyjało budowaniu transdyscyplinarnego dialogu pomiędzy przedstawicielami różnych nurtów badawczych i praktyki społecznej. Tło tych rozważań stanowiła turbulentna rzeczywistość społeczna, naznaczona licznymi kryzysami na płaszczyźnie krajowej, regionalnej i globalnej. Kryzys pandemiczny, wojna za wschodnią granicą Polski, nasilające się migracje oraz narastające wyzwania klimatyczne wywierają znaczący wpływ na kształtowanie jednostkowych biografii i generują nowe potrzeby w zakresie wsparcia społecznego. W wymiarze codziennego funkcjonowania trudności dotyczą m.in. relacji rodzinnych i rówieśniczych, realizacji wyzwań edukacyjnych, zawodowych i adaptacji do zmieniającego się rynku pracy. W tym kontekście wzrasta rola profilaktyki, wczesnej interwencji, poradnictwa i pomocy profesjonalnej, zarówno w relacjach bezpośrednich, jak i za pośrednictwem przestrzeni wirtualnych. Reasumując, w dobie narastających napięć społecznych organizatorzy podjęli próbę odpowiedzi na pytania o skuteczność, etykę i adekwatność działań pomocowych w różnych obszarach życia społecznego. Spotkanie miało charakter interdyscyplinarny i wielowymiarowy, obejmowało refleksję nad poradnictwem w wymiarze temporalnym, filozoficznym, organizacyjnym oraz jego realizacją w obszarze edukacji, pomocy społecznej i resocjalizacji.

Do udziału w konferencji zgłosiło się ponad 130 pracowników naukowych, wśród których istotną rolę odegrali również praktycy. Dwudniowe wydarzenie umożliwiło uczestnikom wysłuchanie kilkunastu referatów podczas sesji plenarnej, w ramach której autorzy i autorki nakreślili mapę kluczowych zagadnień pomocy i wsparcia społecznego ujmowanych z perspektywy transdyscyplinarnej.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dr hab. Waldemar Segiet, prof. UAM, oraz przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, dr h.c. Sesja plenarna moderowana w części I przez prof. dr hab. Magdalенę Piorunek i prof. dr hab. Stefana M. Kwiatkowskiego, dr. h.c. multi oraz w części II przez prof. dr hab. Annę Kanios oraz dr hab. Joannę Kozielską, prof. UAM, zgromadziła prelegentki i prelegentów z wiodących polskich ośrodków akademickich oraz z Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy.

Sesję plenarną VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej otworzyła prof. dr hab. Magdalena Piorunek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), której referat pt. *Pomoc – wsparcie – poradnictwo – aporie, dylematy, pytania* wyznaczył ramy dla interdyscyplinarnej refleksji nad znaczeniem działań pomocowych we współczesnym świecie. Referat stanowił pogłębioną analizę fundamentalnych problemów związanych z rozumieniem i wdrażaniem pomocy,

wsparcia oraz poradnictwa zarówno w praktyce, jak i w teorii z zakresu nauk społecznych. Doktor hab. Anna Michalska, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), w wystąpieniu zatytułowanym *Szerokie i wąskie pojmowanie istoty pomocy i wsparcia. Ujęcie pedagogiczno-socjologiczne*, przedstawiła wielość podejść do definiowania pomocy, odwołując się do ich osadzenia w różnych tradycjach naukowych i praktykach społecznych. Wskazała na istotną rolę kontekstu kulturowego w kształtowaniu sensów przypisywanych działaniom wspierającym, a także na potrzebę aksjologicznego namysłu nad pomocą w zmieniającej się rzeczywistości. Profesor dr hab., dr h.c. Ryszard Bera (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), występując także w imieniu prof. dr hab. Larysy Łukianowej (Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy), wygłosił referat pt. *Rola pedagogiki zranionego serca w udzielaniu wsparcia ukraińskim uczniom – ofiarom traumatycznych przeżyć wojennych*. Prelegenci, odwołując się do doświadczeń wojny i uchodźstwa, przedstawili koncepcję pedagogiki empatii, więzi i odbudowy jako fundamentu wsparcia emocjonalnego i edukacyjnego. Zaproponowany model sprzyja przepracowaniu traumy i odzyskaniu poczucia bezpieczeństwa oraz kładzie nacisk na znaczenie dialogu międzykulturowego i wspólnotowych środowisk szkolnych. Profesor dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, dr h.c. multi (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie), w referacie *Standard kompetencji/kwalifikacji doradcy edukacyjno-zawodowego* zaprezentował koncepcję spójnych ram kwalifikacyjnych dla profesjonalistów świadczących poradnictwo. W odniesieniu do dynamicznych przemian społeczno-ekonomicznych uwypuklił znaczenie adaptacyjności oraz systematycznego rozwijania kompetencji miękkich i cyfrowych w pracy doradczej.

Doktor hab. Elżbieta Siarkiewicz, prof. UD DSW, w referacie *Performacyjny potencjał poradnictwa wobec (za)angażowania „pękającego podmiotu”* przedstawiła poradnictwo jako przestrzeń budowania i rekonstrukcji tożsamości w kontekście kryzysów egzystencjalnych oraz postępującej fragmentaryzacji życia. Zaakcentowała znaczenie autentycznego dialogu i współtworzenia narracji oraz ukazała działania pomocowe jako proces wzmacniania sprawczości jednostki w dobie niepewności i przemian społecznych. Doktor hab. Paulina Forma, prof. UJK, w wystąpieniu *Dymensje poradnictwa – różnorodne drogi wsparcia opieki, wychowania i edukacji dzieci i młodzieży* zaprezentowała złożoność współczesnych praktyk doradczych adresowanych do młodego pokolenia. Wyeksponowała potrzebę elastycznego oraz zindywidualizowanego projektowania ofert wsparcia, a także wskazała na kluczową rolę międzysektorowej współpracy – łączącej edukację, pomoc społeczną i ochronę zdrowia – jako warunku skuteczności działań pomocowych. Doktor hab. Barbara Skałbania, prof. UK, w referacie *Poradnictwo zanurzone w codzienności szkolnej – wyzwania dla*

nauczycieli zwróciła uwagę na znaczenie nieformalnych, często niewidocznych form wsparcia realizowanych w codziennej praktyce edukacyjnej. Ukazała ich rolę w budowaniu bezpieczeństwa emocjonalnego uczniów oraz zaakcentowała konieczność rozwijania kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania i inicjowania takich oddziaływań. Profesor dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak (Uniwersytet Szczeciński) w wystąpieniu *Doradztwo jako element kultury akademickiej* podjęła zagadnienie roli doradztwa w środowisku uniwersyteckim, rozumianego jako narzędzie wspierania rozwoju osobistego i akademickiego. Postulowała jego integralność z misją uczelni, wskazała na znaczenie wspólnotowego charakteru relacji akademickich w procesie kształtowania postaw obywatelskich i odpowiedzialności społecznej. Doktor hab. Alicja Czerkawska, prof. UD DSW, w referacie *Poradnictwo zaangażowane w szkole – łączenie podmiotów w działaniach pomocowych na rzecz dzieci i młodzieży* przedstawiła model współpracy różnych uczestników środowiska szkolnego na rzecz efektywnej organizacji przestrzeni wsparcia. Ujęcie to akcentowało znaczenie nauczycieli, pedagogów i instytucji zewnętrznych jako współtwórców zintegrowanych sieci pomocowych, opartych na partnerstwie, zaufaniu i współodpowiedzialności. Doktor hab. Mariola Wojciechowska, prof. UJK, w referacie *Style życia dorastającej młodzieży a wyzwania wobec nowoczesnego poradnictwa* scharakteryzowała nowe wzorce funkcjonowania młodych ludzi oraz ich wpływ na praktyki doradcze. Przedstawione analizy dotyczyły konieczności uwzględnienia indywidualizacji ścieżek rozwoju oraz rosnącego znaczenia tożsamości cyfrowej, co wymaga aktualizacji narzędzi i form poradnictwa adekwatnych do wielowymiarowej rzeczywistości młodzieży. Doktor hab. Katarzyna Segiet, prof. UAM, w wystąpieniu *Wsparcie społeczne w środowisku życia jednostki i rodziny (perspektywa ekologiczna jako metafora dla praktyki)* przedstawiła koncepcję wsparcia osadzoną w ekologii życia codziennego. Ukazała jednostkę jako element sieci powiązań systemowych, zwróciła uwagę na potrzebę całościowego podejścia w pracy doradczej i pomocowej – obejmującego nie tylko jednostkowe problemy, ale również szersze konteksty egzystencjalne. Profesor dr hab. Anna Kanios (UMCS) w referacie pt. *Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Polsce – wyzwania dla sektora pomocy i edukacji* omówiła złożoność procesu przechodzenia młodych dorosłych z systemu opieki zastępczej do samodzielnego życia. Przedstawione treści koncentrowały się na identyfikacji luk w systemie wsparcia oraz potrzebie projektowania długofalowych strategii usamodzielniania, opartych na indywidualizacji i współpracy międzysektorowej.

Sesję plenarną zamknęło wystąpienie prof. dr hab. Ewy Syrek (Uniwersytet Śląski w Katowicach), zatytułowane *Wsparcie terapeutyczne i jego efektywność w narracjach badanych studentów – dorosłych dzieci alkoholików (DDA)*. Referat opierał się na wynikach badań narracyjnych, obrazujących skuteczność od-

działań terapeutycznych w pracy z osobami dorosłymi, które doświadczyły współzależnienia. Prelegentka wyeksponowała znaczenie relacji terapeutycznej oraz indywidualnego podejścia, wskazała na rolę poradnictwa i terapii w procesie odbudowy zasobów psychicznych oraz we wzmacnianiu zdolności do autonomii i samopomocy.

Wystąpienia zaprezentowane podczas sesji plenarnej skupiały się na fundamentalnych zagadnieniach związanych z pomocą, wsparciem i rolą poradnictwa w kontekstach edukacyjnych – zarówno szkolnych, jak i akademickich – oraz na problematyce wspierania dzieci, młodzieży i dorosłych w sytuacjach kryzysowych, w środowiskach zróżnicowanych kulturowo. Podjęto również próbę uporządkowania refleksji teoretycznej, obejmującą kwestie standardów kompetencyjnych doradców oraz ocenę skuteczności oddziaływań terapeutycznych. Po zakończeniu sesji plenarnej uczestnicy konferencji kontynuowali obrady w sekcjach tematycznych, których struktura sprzyjała pogłębionej analizie i dyskusji nad wybranymi aspektami pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Pierwsza z nich – moderowana przez dr hab. Beatę Ziubińską, prof. UKEN, oraz dr hab. Katarzynę Sadowską, prof. UAM – poświęcona została temporalnemu wymiarowi poradnictwa.

W referatach prezentowanych w ramach tej sekcji analizowano historyczne i współczesne uwarunkowania działań pomocowych, ich podstawy teoretyczne oraz ewolucję organizacyjnych form wsparcia, które kształtowały i nadal kształtują praktyki skierowane do jednostek i zbiorowości. Obrady otworzyła dr hab. Małgorzata Grzywacz, prof. UAM, której wystąpienie pt. *Z dziejów i współczesności wsparcia i pomocy w ramach chrześcijaństwa proveniencji ewangelickiej – diakonijność jako wyznacznik nowoczesności* stanowiło refleksję nad tradycją diakonii jako formy pomocy społecznej o trwałym wymiarze wspólnotowym i aksjologicznym. Prelegentka ukazała, w jaki sposób ten model wsparcia, mimo przemian społeczno-kulturowych, pozostaje aktualny i inspirujący. Doktor hab. Krzysztof Ratajczak, prof. UAM w referacie *Współczesna działalność dawnych zakonów rycerskich (szpitalników św. Jana i zakonu niemieckiego) na polu pomocy i wsparcia społecznego* przedstawił kontynuację misyjnej działalności zakonów w obszarze opieki i wsparcia, ukazując ich współczesne funkcjonowanie w zmieniającym się krajobrazie społecznym. Doktor Katarzyna Szymczyk (Akademia Piotrkowska) w wystąpieniu *Budowanie systemu opieki nad macierzyństwem i rodzaje poradnictwa kierowanego do kobiet w ciąży w okresie II Rzeczypospolitej* omówiła instytucjonalne i ideologiczne fundamenty wsparcia dla kobiet ciężarnych w okresie międzywojennym oraz wskazała na napięcia między obowiązującym wzorcem macierzyństwa a rzeczywistymi potrzebami kobiet. Doktor Robert Ryszard von Stelmach (Towarzystwo Teatralne im. K. Stanisławskiego w Poznaniu) zaprezentował autorską koncepcję pedago-

giki duchowości – modelu integrującego trzy źródła doświadczeń duchowych: estetyczne, mistyczne i etyczne. Referat stanowił próbę włączenia wymiaru duchowego do refleksji nad procesami wsparcia i rozwoju człowieka. Doktor Michał Stolarczyk (Akademia Piotrkowska) w referacie pt. *Wsparcie społeczne wobec dzieci „moralnie zaniedbanych” w Polsce w okresie międzywojennym* dokonał analizy form opieki społecznej adresowanych do dzieci uznawanych za wychowawczo trudne oraz zrekonstruował praktyki interwencyjne i prewencyjne charakterystyczne dla tamtej epoki. Doktor hab. Katarzyna Sadowska, prof. UAM, w wystąpieniu *Pomoc i wsparcie społeczne w ujęciu poznańskiej społeczności „Łejerów”* zaproponowała interpretację działań edukacyjno-artystycznych tej grupy jako formy alternatywnego wsparcia, zakorzenionego w twórczym zaangażowaniu lokalnym i pedagogice kultury. Doktor hab. Beata Ziębińska, prof. UKEN, w referacie *Opieka nad ludźmi starszymi w Polsce w latach 1960–1990. Wnioski dla współczesności* przeanalizowała założenia i praktyki ówczesnej polityki senioralnej, zwracając uwagę na ich trwałość oraz dyskontynuacje w kontekście aktualnych wyzwań opieki nad osobami starszymi. Doktor Maciej Jeż (Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu) w wystąpieniu *Doradcy profesjonalni i nieprofesjonalni w grupie etnicznej Tarahumara w Meksyku* przedstawił studium etnograficzne poświęcone tradycyjnym formom poradnictwa realizowanym w ramach wspólnoty. Analiza uwzględniała lokalne wzorce kulturowe i mechanizmy niesformalizowanego wsparcia.

Druga z konferencyjnych sekcji, moderowana przez dr. hab. Józefa Młyńskiego, prof. UKEN, oraz dr. hab. Ewę Karmolińską-Jagodzik, prof. UAM, koncentrowała się na problematyce wsparcia, poradnictwa i terapii w sytuacjach trudnych i granicznych. Refleksje podejmowane w jej ramach ogniskowały się wokół dwóch zasadniczych osi: z jednej strony analizowano kondycję psychiczną i zasoby osób doświadczających kryzysów, z drugiej – przyglądano się wyzwaniom stojącym przed tymi, którzy zawodowo zajmują się udzielaniem pomocy. Uczestnicy prezentowali również różnorodne podejścia terapeutyczne oraz strategie wspierania, uwzględniające indywidualne i systemowe uwarunkowania interwencji.

Obrady otworzył dr Kacper Radzki (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu), podejmując w referacie *Pomagający potrzebują pomocy?* temat przemilczanej często potrzeby wsparcia dla samych profesjonalistów. Zarysował realne zagrożenie przeciążenia emocjonalnego i wypalenia zawodowego wśród osób zaangażowanych w pomoc innym i wskazał na konieczność wdrażania systemowych form opieki nad pomagającymi. Następnie dr hab. Józef Młyński, prof. UKEN, w wystąpieniu *Doradca – menadżer wsparcia w sytuacjach kryzysowych* zaproponował spojrzenie na doradcę jako osobę zarządzającą procesem pomocy, której działania obejmują nie tylko aspekt emocjonalny, lecz także organizacyjny i strategiczny, niezbędny w warunkach złożonego kryzysu. Kontekst interwencji w sro-

dowisku szkolnym przedstawiła dr hab. Ewa Karmolińska-Jagodzińska, prof. UAM, która w referacie *Pomoc psychologiczna dla młodzieży w sytuacji traumy szokowej. Studium przypadku* omówiła przebieg wsparcia udzielonego osobie przeżywającej ostrą reakcję stresową. Wystąpienie uwypukliło znaczenie szybkiego i adekwatnego działania psychologicznego w instytucjach edukacyjnych. Do zagadnienia wspierania jednostek w sytuacjach trudnych nawiązała także dr Diana Müller-Siekierska (Uniwersytet Łódzki), która w wystąpieniu *Wzmacnianie odporności psychicznej dzięki wykorzystaniu technik terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu* zaprezentowała podejście terapeutyczne skoncentrowane na zasobach i możliwościach klienta, zorientowane na budowanie jego wewnętrznej siły i sprawczości. Doktor Katarzyna Ludwikowska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) w referacie pt. *Psychologiczne implikacje kryzysu wypalenia zawodowego – w kierunku skuteczniejszego procesu wspierania jednostki* zwróciła uwagę na rozległe konsekwencje wypalenia zawodowego dla zdrowia psychicznego i funkcjonowania społecznego. Podkreśliła konieczność opracowywania skutecznych strategii zapobiegawczych oraz wzmacniania kompetencji wspierających u osób narażonych na to zjawisko. W kolejnym wystąpieniu dr Monika Czyżewska (APS) podjęła temat *Wykorzystanie muzykoterapii w pracy z dziećmi w sytuacji kryzysu i po doświadczeniu traumatycznym*. Zaprezentowała działania terapeutyczne oparte na ekspresji muzycznej i przedstawiła muzykoterapię jako formę pracy umożliwiającą dziecku bezpieczne wyrażenie emocji oraz wspierającą odbudowywanie relacji. Doktor Aleksandra Aszkiełowicz (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu) w wystąpieniu zatytułowanym *Wielowymiarowe znaczenie kryzysu w procesie pomocy – paradygmat narracyjny* ukazała opowieść o własnym doświadczeniu jako narzędziu rekonstruowania tożsamości i przywracania poczucia sensu. Paradygmat narracyjny został tu zaprezentowany jako model pomocowy szczególnie przydatny w pracy z osobami przeżywającymi kryzysy egzystencjalne. Wątek wczesnej interwencji terapeutycznej rozwinęła mgr Natalia Martenka (Uczelnia Korczaka – Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie, Instytut Kształcenia Kadr w Poznaniu), omawiając w referacie *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w praktyce terapeutycznej* przykłady systemowego wspierania małych dzieci i ich rodzin. Jej wystąpienie akcentowało znaczenie współpracy interdyscyplinarnej w tworzeniu efektywnych sieci pomocy. Sekcję zamknęło wystąpienie studentek Uniwersytetu Jagiellońskiego – Izabelli Matlak i Sary Wnuczek – poświęcone tanatoedukacji. Referat pt. *Wsparcie dzieci i młodzieży w śmierci i żałobie. Rekomendacje dla kształcenia pedagogów w zakresie tanatoedukacji* zawierał postulaty dotyczące włączenia tematyki straty i żałoby do programów przygotowania nauczycieli i specjalistów, a także wskazania dotyczące pracy z uczniami doświadczającymi żalu po stracie bliskich.

Sekcje trzecia „a” i trzecia „b”, moderowane przez dr hab. Urszulę Jeruszkę, prof. APS, oraz dr Violetę Drabik-Podgórną, ogniskowały się wokół zagadnień całonocowego doradztwa, konstruowania kariery oraz funkcjonowania na rynku pracy. Uczestnicy obrad podejmowali refleksje nad współczesnymi wyzwaniami doradztwa zawodowego w kontekście uczenia się przez całe życie, dynamicznych przemian społeczno-gospodarczych i rosnącej złożoności decyzji edukacyjno-zawodowych. Prezentowane wystąpienia obejmowały zarówno teoretyczne ujęcia projektowania karier, jak i analizy empiryczne dotyczące potrzeb młodzieży i dorosłych w zakresie wsparcia doradczego. Obrady sekcji otworzyła prof. Anna Paszkowska-Rogacz (Uniwersytet Łódzki) referatem pt. *Rola ukierunkowania samoregulacyjnego oraz wsparcia ze strony rodziny pochodzenia w konstrukcji kariery zawodowej przez młodych dorosłych*. Prelegentka przedstawiła wyniki badań ukazujące, w jaki sposób zasoby rodzinne oraz kompetencje intrapersonalne wpływają na samodzielność zawodową osób wchodzących w dorosłość. W podobnej perspektywie, krytycznej wobec dominujących założeń poradnictwa, osadzone było wystąpienie dr Violety Drabik-Podgórnej (Uniwersytet Wrocławski), zatytułowane: *Poradnictwo kariery ku nadziei w erze Antropocenu*. Referująca zaproponowała reinterpretację celów doradztwa zawodowego, uwzględniającą kontekst globalnych zagrożeń ekologicznych oraz potrzebę kształtowania postaw odpowiedzialności i nadziei. Kwestie zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do praktyki doradczej podjęła dr Joanna Nawój-Połochańska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), stawiając w referacie *Doradztwo zawodowe na rzecz zrównoważonego rozwoju (?)* pytanie o możliwość i warunki integrowania celów zrównoważonego rozwoju z działaniami wspierającymi decyzje zawodowe. Empiryczną analizę oczekiwań i postaw młodzieży zaprezentowała dr hab. Joanna Kozielska, prof. UAM, w referacie *Przedstawiciele pokolenia Alpha jako odbiorcy działań z zakresu poradnictwa karierowego. Uczniowie szkoły branżowej vs uczniowie liceum ogólnokształcącego*. Wyniki badań ukazały zróżnicowanie potrzeb oraz podejść uczniów wobec planowania przyszłości zawodowej. Doktor Katarzyna Jagielska (UKEN) w wystąpieniu pt. *Pokolenie Z w obliczu wyzwań rynku pracy i planowania karier zawodowych* skoncentrowała się na niepewności i ambiwalencji towarzyszącej młodym ludziom w procesie projektowania ścieżek kariery w warunkach niestabilności społeczno-ekonomicznej. Do wyzwań systemowych odniosła się dr Emilia Palankiewicz-Mitrut (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), która w referacie *Doradztwo edukacyjno-zawodowe po reformie systemu oświaty z 2017 roku – perspektywa nauczycieli szkół zawodowych* zaprezentowała wyniki badań terenowych obrazujących codzienne praktyki i trudności nauczycieli w obszarze wdrażania doradztwa zawodowego. Doktor hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, w referacie *Coaching w perspektywie poradnictwa niedyrektywnego dla osób dorosłych* przedstawiła coaching jako

narzędzie wspierające rozwój zawodowy, oparte na założeniu autonomii i odpowiedzialności jednostki. Z kolei dr Joanna Szłapińska (UAM) w wystąpieniu *Coaching jako (nie)nowa metoda rozwoju* poddała krytycznej analizie popularność coachingu w kulturze rozwoju osobistego, wskazała na jego możliwości, ale i ograniczenia w kontekście wspierania decyzji edukacyjno-zawodowych. Nowatorskie podejście do doradztwa językowego zaprezentowała dr Katarzyna Bieniecka-Drzymała (ICF Poznań / Wydział Neofilologii UAM), która w referacie *Od samopoznania do autonomii w nauce języków obcych* ukazała, w jaki sposób rozwój kompetencji językowych może służyć wzmacnianiu decyzyjności i poczucia sprawczości.

W dalszej części obrad dr Marek Podgórný (Uniwersytet Wrocławski) w wystąpieniu *Poradnictwo kariery w kontekście zarządzania wiedzą* przedstawił doradztwo jako element kultury organizacyjnej, wspierający rozwój zasobów niematerialnych i wzmacnianie kompetencji adaptacyjnych w środowisku pracy. Doktor hab. Zofia Remiszewska, prof. UO, w referacie *Oczekiwania rynku pracy związane z kompetencjami pracowniczymi a stan posiadania tych kompetencji przez młodzież akademicką* zaprezentowała wyniki badań porównawczych, ukazujących rozbieżności między oczekiwaniami pracodawców a rzeczywistym przygotowaniem studentów do podjęcia pracy. Doktor Marta Dobrzyniak (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) w wystąpieniu pt. *Wsparcie w obliczu przełomu. Od rynkowych kompetencji do lokalnej synergii* przedstawiła krytyczną analizę systemowych barier utrudniających młodzieży rozwój zawodowy oraz postulowała reintegrację działań doradczych z lokalnymi środowiskami społecznymi. O relacjach między środowiskiem pracy a kreatywnością mówiła dr hab. Małgorzata Kuśpit, prof. UMCS, która w referacie *Psychospołeczne warunki pracy a postawa twórcza pracowników organizacji* ukazała wpływ jakości relacji organizacyjnych na zaangażowanie i innowacyjność. Doktor Katarzyna Nowosad (UMCS) w wystąpieniu *Pracoholizm a style radzenia sobie ze stresem pracowników korporacji w społeczeństwie informacyjnym* podjęła temat nadmiernego zaangażowania zawodowego oraz jego powiązań z mechanizmami adaptacyjnymi i kondycją psychiczną pracowników. Temat odpowiedzialności instytucjonalnej za rozwój zawodowy pracowników poruszyła dr Justyna Bluszcz (APS), która w referacie *Rola pracodawcy w procesie wsparcia rozwoju zawodowego osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych i niekierowniczych. Badania wstępne* zaprezentowała wyniki badań nad środowiskiem sprzyjającym uczeniu się w miejscu pracy. Doktor Ernest Magda (Uniwersytet Zielonogórski) w wystąpieniu pt. *W poszukiwaniu nowych dróg uspołecznienia służb mundurowych w Polsce* zaproponował działania wspierające integrację funkcjonariuszy ze społecznościami lokalnymi poprzez edukację i poradnictwo. Na zakończenie dr Iwona Werner (Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu) w referacie *Job crafting*

a dobrostan pracownika – ocena efektów działania interwencyjnego w grupie pracowników administracyjnych uczelni wyższej zaprezentowała wyniki badań nad aktywnym kształtowaniem środowiska pracy przez samych pracowników i ukazała pozytywny wpływ takich działań na dobrostan i zaangażowanie.

Sekcja czwarta („a” i „b”) ukazały wielowymiarowość wsparcia ucznia i nauczyciela, akcentowały znaczenie zdrowia psychicznego, adaptacji międzykulturowej oraz budowania rezyliencji w środowisku szkolnym. Rozważania podjęte w trakcie jej trwania koncentrowały się wokół problematyki ucznia i nauczyciela jako podmiotu wsparcia. Moderatorami sekcji byli dr hab. Renata Wawrzyniak-Beszterda, prof. UAM, reprezentująca Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr hab. Justyna Siemionow, prof. UG, z Uniwersytetu Gdańskiego oraz dr hab. Norbert Pikuła, prof. UKEN, reprezentujący Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Wystąpienie, które zainaugurowało obrady w ramach sekcji czwartej (a), dotyczyło szeroko rozumianych zmian w procesie uczenia (się) w kontekście praktyki poradniczej i wygłosiła je dr Aleksandra Kulpa-Puczyńska z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Następnie dr Agnieszka Skowrońska-Pućka, reprezentująca organizatorów, w referacie *Edukacja zdrowotna jako źródło wsparcia ucznia w zakresie kształtowania dobrostanu? Doniesienia badawcze* przedstawiła wyniki badań wskazujące na niewykorzystaną rolę szkolnej edukacji zdrowotnej w zakresie budowania dobrostanu dzieci i młodzieży, wskazała na konieczność wzmacniania komponentu zdrowotnego w edukacji szkolnej i zaakcentowała jego profilaktyczną rolę. Z kolei mgr Artur Lewandowski reprezentujący Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Sopocie przedstawił realizację doradztwa zawodowego w systemie edukacji formalnej z perspektywy nauczyciela doradztwa i koordynatora sieci specjalistów. W dalszej kolejności prof. Iryna Androshchuk z Akademii Pedagogiki Specjalnej skoncentrowała swoje rozważania wokół zagadnienia wielokulturowości jako wyzwania i wartości we współczesnej edukacji, podkreślając, że obecność uczniów z doświadczeniem migracyjnym może stawać się impulsem do rozwoju bardziej inkluzyjnych i otwartych modeli edukacyjnych. Dobrostan nauczycielek i nauczycieli stał się główną osią narracji wystąpienia dr hab. Renaty Wawrzyniak-Beszterdy, prof. UAM, reprezentującej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wystąpienie było wynikiem pracy zespołu, w skład którego wchodził: prof. dr hab. Sylwia Jaskulska, dr Mateusz Marciniak, dr Karina Barecka, dr Anna Borkowska. Obrady w ramach tej sekcji wieńczyło wystąpienie mgr Weroniki Błaszczyskiej oraz mgr Dominiki Troszczyńskiej (WSE UAM), które dotyczyło wsparcia społecznego online adresowanego do ukraińskich studentów w czasie wojny.

Sekcja czwarta „b” poświęcona była refleksji nad rolą ucznia i nauczyciela jako podmiotów wsparcia w systemie edukacji. Sesję otworzyła dr Aleksandra

Berkowska (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), która zaprezentowała wyniki badań jakościowych przeprowadzonych w Polsce w ramach projektu *Heads Up*, dotyczących trudności i sposobów pokonywania trudności w pracy z uczniem z depresją w opinii polskich nauczycieli. Następnie dr hab. Justyna Siemionow, prof. UG, przedstawiła referat dotyczący roli superwizji w edukacji jako nowej formy wsparcia nauczycieli oraz zaakcentowała jej znaczenie w przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu i wzmacnianiu dobrostanu pedagogów. Doktor hab. Norbert Piłka, prof. UKEN, w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na znaczenie motywowania nauczycieli akademickich jako formy wsparcia ich codziennej pracy, natomiast dr hab. Joanna M. Łukasik, prof. URK, zaprezentowała wyniki badań nad obszarami wsparcia nauczycieli akademickich w kontekście ich satysfakcji z pracy. Kolejne wystąpienie, dr Anny Mróz (UKEN), koncentrowało się na percepcji wsparcia społecznego wśród nauczycieli – tych, którzy sami często pełnią funkcję wspierających innych. Interesujące ujęcie tematu wsparcia przedstawiła również dr hab. Ewa Włodarczyk, prof. UAM, podejmując zagadnienie wykorzystania – bądź niewykorzystania – śmiechu w praktyce pomagania. Obrady sekcji zwieńczyła prezentacja dr Lucyny Myszki-Strychalskiej (WSE UAM), która omówiła sposoby rozwijania zatrudnialności młodych ludzi w okresie przechodzenia z edukacji na rynek pracy. Podkreśliła rolę wsparcia doradczego w tym kluczowym momencie życia zawodowego. Sesję zakończyła dyskusja, która pozwoliła uczestnikom na pogłębienie poruszonych w wystąpieniach wątków.

Obrady w ramach sekcji piątej „a”, zatytułowanej *Wsparcie i pomoc społeczna*, moderowali dr hab. Marek Klimek, prof. UKEN, z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz reprezentująca Uniwersytet Wrocławski dr hab. Edyta Zierkiewicz, prof. UW. Spotkanie otworzyła dr Katarzyna Stanek z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, która podjęła temat roli poradnictwa w obszarze usług społecznych w kontekście zachodzących zmian systemowych. W swoim wystąpieniu postawiła pytanie, czy poradnictwo staje się dziś szansą, czy może wyzwaniem w toczącej się transformacji. Następnie dr Monika Kiszka, reprezentująca Wydział Studiów Edukacyjnych UAM, ukazała znaczenie poradnictwa społecznego w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym i zwróciła uwagę na jego kluczową rolę w budowaniu skutecznych strategii wsparcia. Temat znaczenia aktywnych społeczności podjęła dr Kamila Słupska z Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, która wskazała na konieczność odkrywania i pogłębiania potencjału lokalnych inicjatyw, przeciwdziałania marazmowi i przełamywania oporu wobec zmian społecznych. W dalszej kolejności dr hab. Edyta Zierkiewicz, prof. UWr, w swoim wystąpieniu skupiła się na analizie wyobrażeń przyszłych doradców dotyczących tzw. trudnych klientów. Ukazała stereotypy i wyzwania związane z pracą w obszarze wsparcia społecznego. Pro-

blematykę deinstytucjonalizacji usług społecznych w pieczy zastępczej zaakcentował w swoim wystąpieniu dr hab. Marek Klimek, prof. UKEN, który podzielił się doświadczeniami i wskazał na perspektywy dalszych działań w tym obszarze. Reprezentująca Akademię Pedagogiki Specjalnej dr Oktawia Zalewska przedstawiła model wspierania wychowanków pieczy zastępczej w procesie przygotowania do usamodzielnienia, natomiast dr Piotr Kulikowski (Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu) ukazał rolę wychowawcy jako przewodnika w tym procesie, zarówno w ujęciu profesjonalnego, jak i nieprofesjonalnego poradnictwa. Kolejne wystąpienie, dr Anny Kławsień-Zduńczyk reprezentującej Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, dotyczyło wsparcia koordynatorów pieczy zastępczej. Prelegentka przedstawiła wyniki badań terenowych w zakresie omawianego tematu, co pozwoliło na wskazanie kluczowych wyzwań i potrzeb tej grupy zawodowej. Obrady sekcji zakończyła prezentacja mgr. Piotra Filipowskiego (WSE UAM), który zaprezentował wyniki badań nad dobrostanem społecznym kuratorów sądowych i wskazał praktyczne rekomendacje służące wzmocnieniu tej grupy zawodowej. Sesję zakończyła dyskusja, w której uczestnicy mieli okazję podjąć pogłębioną refleksję nad wyzwaniami i przyszłością wsparcia społecznego w Polsce.

Obrady sekcji piątej „b” rozpoczęła dr Agnieszka Tajak-Bobek (UKEN), która w swoim wystąpieniu podjęła temat kompetencji społecznych i inteligencji emocjonalnej studentów służb społecznych jako fundamentu skutecznego zarządzania w obszarze pomocy i wsparcia społecznego. W kolejnym wystąpieniu dr Anna Lada reprezentująca Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej zaprezentowała koncepcję „strefy dorastania” jako przestrzeni wspierającej dzieci i młodzież zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jej wykład oparty był na doświadczeniach praktyki pomagania. Doktor Anna Rybińska (WSE UAM) podkreśliła wagę współpracy różnych środowisk na rzecz ochrony praw dziecka i zaprezentowała inicjatywę zatytułowaną „Razem możemy więcej”. Problematykę interdyscyplinarnego wsparcia omówiła mgr Ewa Zarębińska-Szczodra (Fundacja dla Was). Przedstawiła działalność Centrów Usług Społecznych, ich wyzwania, praktykowane rozwiązania oraz osobiste refleksje wynikające z praktyki zawodowej. Następnie dr Andrzej Kobiąka z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie skupił się w swoim wystąpieniu na roli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procesie zarządzania wsparciem osób współzależnych. W kolejnym wystąpieniu dr Anna Kawula (UKEN) przybliżyła zagadnienie orientacji życiowej, wsparcia społecznego oraz satysfakcji życiowej osób zaangażowanych prospołecznie i zaprezentowała porównanie wyników badań przeprowadzonych w Polsce i Ugandzie. Następnie głos zabrala mgr Małgorzata Dziendziura (Poradnia Logopedyczna GPSK im. H. Święcickiego UM w Poznaniu), podejmując temat wspomagania osób starszych w miejscu zamieszkania. Wskazała przy tym na specyfikę potrzeb tej grupy społecznej. Obrady tej sekcji

wieńczyła prezentacja mgr Pauliny Mencil (WSE UAM), która podzieliła się refleksjami na temat wsparcia społecznego udzielanego w ramach działalności grup samopomocowych online na przykładzie doświadczeń kobiet z zespołem policystycznych jaińików.

Obrady w ramach sekcji szóstej („a” i „b”), zatytułowanej *Wielowymiarowe wsparcie rozwoju człowieka*, moderowały dr Agnieszka Ochman reprezentująca Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz dr Kornelia Czerwińska z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Spotkanie w ramach tej sekcji otworzyła dr Dorota Dolata (Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami UAM), która dokonała charakterystyki roli konsultanta ds. wsparcia w procesie studiowania, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób neuroroznorodnych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W kolejnym wystąpieniu dr Anna Róża Makaruk (współautorka referatu dr Monika Rebizant [APS]) omówiła znaczenie komunikacji interpersonalnej w kontekście szczególnych potrzeb edukacyjnych studentów pedagogiki, a także wskazała zarówno na szanse, jak i bariery, które pojawiają się na drodze do pełnej integracji. Z kolei dr Konrad Nowak-Kluczyński reprezentujący Wydział Studiów Edukacyjnych UAM w interesujący sposób przedstawił możliwość wykorzystania klocków LEGO jako narzędzia wsparcia i integracji oraz ukazał ich potencjał w promowaniu różnorodności i wspomaganiu osób z niepełnosprawnościami. Następnie mgr Marcelina Cieślak (Przedszkole Niepubliczne „STOKROTKA” / Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych) w swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na rolę odpowiedzialnego angażowania rodziców w terapię dzieci w spektrum autyzmu. Podkreślała przy tym znaczenie świadomego i strategicznego planowania działań terapeutycznych. Reprezentująca Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dr Agnieszka Ochman w swoim wystąpieniu podjęła temat wspierania postawy twórczej rodziców dzieci z niepełnosprawnością poprzez arteterapię i ukazała sztukę jako ważne narzędzie wsparcia emocjonalnego i rozwoju kompetencji wychowawczych. Sesję zamykało wystąpienie dr Izabeli Gałuszki (UKEN), która przybliżyła uczestnikom tej sekcji tematycznej zagadnienie planowania przyszłości oraz potrzebę wsparcia społecznego rodziców wychowujących dzieci z głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Obrady sekcji zakończyła dyskusja dająca przestrzeń do refleksji i wymiany doświadczeń w obszarze wszechstronnego wsparcia rozwoju człowieka.

Obrady sekcji szóstej „b” rozpoczęła mgr Klaudia Majewska-Bielska (APS), która skoncentrowała swoje wystąpienie wokół refleksji nad rolą osoby z niepełnosprawnością intelektualną zarówno jako osoby wspieranej, jak i aktywnego uczestnika procesu wsparcia. Następnie dr Marta Wiśniewska (APS, SPS nr 213 w Warszawie) zaprezentowała temat zakłóceń procesów przetwarzania sensorycznego u osób dorosłych. Wskazała ten obszar jako ważne pole dla działań wspie-

rających. W dalszej kolejności dr Kornelia Czerwińska (APS) w swoim referacie poruszyła zagadnienie wielospecjalistycznej pomocy i wsparcia społecznego w sytuacji utraty wzroku w dorosłości i zwróciła uwagę na kompleksowe potrzeby osób mierzących się z tym doświadczeniem. Następnie Edyta Michałkowska i Magdalena Walaszek, studentki Uniwersytetu Rzeszowskiego, zaprezentowały wyniki swoich badań dotyczących wsparcia uczniów z niepełnosprawnością w systemie edukacji, koncentrując się na postawach nauczycieli wobec procesów integracyjnych. W kolejnej prezentacji mgr Natalia Gałązka (WSE UAM) podjęła temat potrzeby wsparcia i poradnictwa dla dzieci wychowujących się w rodzinach dotkniętych zaburzeniami afektywnymi. Obrady zakończyło wystąpienie mgr Kamili Rzosińskiej (Szkoła Doktorska Nauk Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego), która przedstawiła Program PARDA. Przedstawiła go jako brakujący element wsparcia dla rodziców dzieci ze spektrum autyzmu w procesie otwierania się na nową jakość życia rodzinnego.

Sekcja siódma, zatytułowana *Wymiary wsparcia rodziny i rodzicielstwa*, moderowana była przez dr hab. Agatę Matysiak-Błaszczyk, prof. UAM, z Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, oraz dr Ewę Krause reprezentującą Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Obrady otworzyło wystąpienie dr hab. Agaty Matysiak-Błaszczyk, prof. UAM, i dr Anny Gulczyńskiej (WSE UAM), które przedstawiły teoretyczne i praktyczne aspekty wzmacniania rezyliencji w rodzinie oraz wskazały na znaczenie budowania odporności psychicznej w codziennym funkcjonowaniu rodzin. Następnie dr Aneta Słowik (UD DSW) omówiła rolę rezyliencji w kontekście poradnictwa międzykulturowego i podkreśliła, jak ważne jest uwzględnianie różnic kulturowych w procesie wsparcia. Kolejne dwa wystąpienia, zaprezentowane przez dr Barbarę Chojnacką, mgr Dominikę Goździk oraz mgr Paulę Borsuk (Uniwersytet Szczeciński), poświęcone były zjawisku sharentingu – najpierw w ujęciu granic publikowania wizerunków dzieci w sieci w oczach młodych rodziców, a następnie w szerszej perspektywie analizy badań światowych dotyczących rodzicielstwa w sieci. Problematykę samotnego macierzyństwa w kontekście wsparcia online podjęła dr Magdalena Roszak z Akademii Pedagogiki Specjalnej, która zaprezentowała wyniki badań nad internetowymi sieciami wsparcia dla „solomatek”. Z kolei mgr Katarzyna Milewska (Gabinet sesji indywidualnych, metoda Internal Family System) przybliżyła koncepcję krótkoterminowej terapii Internal Family System jako odpowiedź na pracę z traumą. W kolejnych wystąpieniach dr Katarzyna Miśkiewicz z Uniwersytetu Łódzkiego omówiła działania kuratora rodzinnego w terenie jako formę „pomocy narzuconej” i przedstawiła wyniki badań własnych, a dr Ewa Krause (UKW) zaprezentowała rozwiązania uczelniane wspierające studenckie macierzyństwo z perspektywy studentek pedagogiki. Obrady w tej sekcji zakończyła prezentacja dr Magdaleny Sadowskiej (przygotowana we współpracy z dr Pauliną Perską-Gradowską [WSE

UAMJ), która skupiła się na problematyce wsparcia rodzin nieletnich sprawców czynów karalnych oraz dorosłych sprawców przestępstw.

Sekcja ósma, zatytułowana *Poradnictwo i wsparcie w systemie resocjalizacji*, moderowana była przez dr hab. Beatę Mydlowską, prof. USM (Uczelnia Społeczno-Medyczna w Warszawie) oraz dr Anetę Jarzębińską (Uniwersytet Szczeciński). Jako pierwsza głos zabrała, reprezentująca Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, dr Katarzyna Gucwa-Porębska, która przybliżyła zagadnienie sprawiedliwości naprawczej w systemie poradnictwa i wsparcia postpenitencjarnego, ilustrując swoje wystąpienie przykładami dobrych praktyk. Problematykę wsparcia doradczego w procesie budowania drogi zawodowej osób opuszczających zakłady karne podjęła dr hab. Beata Mydlowska, prof. USM, zwracając uwagę na znaczenie kompetencji i motywacji w procesie reintegracji społecznej. W dalszej kolejności dr Gertruda Wieczorek (UKEN) omówiła wyniki własnych weryfikacji empirycznych dotyczących rozwoju zawodowego osób odbywających karę pozbawienia wolności i wskazała na rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami a realnymi możliwościami resocjalizacji zawodowej. Z kolei dr Aneta Jarzębińska reprezentująca Uniwersytet Szczeciński zaprezentowała aktualne dane i działania Służby Więziennej w zakresie pomocy penitencjarnej i postpenitencjarnej realizowane w 2024 roku. Wystąpienie mgr. Roberta Witkowskiego z Uniwersytet Gdańskiego koncentrowało się na idei włączania więźniów w aktywność wolontariatu hospicyjnego jako skutecznej formy wsparcia społecznego w procesie readaptacji. Doktor Adam Stankiewicz z Uniwersytetu Zielonogórskiego zwrócił uwagę na istotną, choć często marginalizowaną rolę dzielnicowego w systemie resocjalizacji. Problematykę relacji rodzinnych w kontekście resocjalizacji poruszyła dr Joanna Rajewska de Mezer (WSE UAM), która przeanalizowała znaczenie kontaktu rodzica z dzieckiem umieszczonym w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i wskazała zarówno na formy wsparcia, jak i napotykanne bariery. Obrady zamknęła prezentacja zespołu badawczego z WSE UAM dr. Mateusza Marciniaka (reprezentującego zespół w składzie: dr Bożena Kanclerz, dr Anna Rybińska, dr Lucyna Myszkas-Strychalska, dr Paulina Peret-Drażewska, dr Magdalena Kasprzak, dr Karolina Forecka-Waśko), którzy przedstawili projekt *Puppet Integrate* dotyczący wykorzystania teatru lalek w pracy pedagogicznej z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

Na zakończenie konferencji wszyscy uczestnicy spotkali się na wspólnej sesji podsumowującej. Moderatorzy przedstawili kluczowe wnioski z dyskusji prowadzonych w poszczególnych sekcjach, zwrócili uwagę na najważniejsze rekomendacje i wskazali obszary do dalszych działań. Spotkanie podsumowujące przebieg konferencji odbyło się w atmosferze współpracy i stało się inspiracją do wyznaczenia problematyki kolejnej edycji wydarzenia.

PODSUMOWANIE

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna*, która odbyła się w dniach 3–4 kwietnia 2025 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zgromadziła liczne grono badaczy, praktyków, nauczycieli akademickich i studentów z całego kraju oraz zaproszonych gości z zagranicy. Tematyka konferencji dotyczyła zarówno fundamentalnych kategorii pomocy, wsparcia i poradnictwa, jak i praktycznych strategii działania wobec wyzwań społecznych, środowiskowych i edukacyjnych.

W ramach wydarzenia:

- przeprowadzono **sesję plenarną** zrealizowaną w dwóch częściach obrad oraz **8 sekcji tematycznych**, z których część podzielono na „a” i „b” – co łącznie dało **14 paneli dyskusyjnych**,
- zaprezentowano **107 referatów**,
- czynny udział wzięło **116 prelegentek i prelegentów**,
- reprezentowanych było **ponad 30 ośrodków naukowych i akademickich**.

Dyskusje prowadzone podczas konferencji potwierdziły potrzebę interdyscyplinarnej, transsektorowej i etycznie ugruntowanej refleksji nad pomaganiem we współczesnym świecie. Uczestnicy konferencji podkreślili również rolę poradnictwa i wsparcia jako elementów spójnej polityki społecznej i edukacyjnej, nakierowanej na godność, dobrostan oraz rozwój człowieka.

Wydarzenie zostało objęte licznymi patronatami honorowymi przez następujące instytucje:

- Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk,
- Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego KNP PAN,
- Polskie Towarzystwo Pedagogiczne,
- UNITWIN UNESCO Network – Life Designing Interventions (for decent work and sustainable development),
- Wielkopolski Kurator Oświaty,
- International Coaching Federation.

Patronaty te potwierdziły rangę wydarzenia oraz jego znaczenie dla rozwoju nauk pedagogicznych w obszarze poradnictwa, pomocy społecznej i wsparcia psychopedagogicznego. Konferencja potwierdziła również konieczność dalszej integracji środowisk naukowych i praktycznych wokół wspólnego celu – budowania kultury profesjonalnej, refleksyjnej i zrównoważonej pomocy.

